

แม่ห้า 5 สาย...กับการปฏิรูปการศึกษาเพื่อปฏิรูปประเทศ

☛ นำเสนอเมื่อ 2 มี.ค. 2558

กลิ่น สระทองเนียม

การปฏิรูปประเทศตามโรดแม็ปที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้กำหนดไว้หนั้นดูเหมือนว่าเวลาจะกระชับเข้ามาทุกขณะ ขณะที่รับผิดชอบในแต่ละภารกิจที่เรียกกันว่า "แม่ห้า 5 สาย" ซึ่งประกอบด้วย สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) สภากฎบัตรแห่งชาติ (สปช.) คณะกรรมการการยกย่องเชิดชูคุณงามความดีของข้าราชการและคณาจารย์ (ค.ช.) กึ่งตองเร่งดำเนินการกันอยุ่เต็มที ภารกิจส่วนนี้ตองบอกว่าเป็นงานหินของแต่ละฝ่ายอยุ่ยิ่ง เพราะการปฏิรูปที่นอกจกจากจะตองแกใจทยจากสภาวะปัญหาภายในประเทศเองแลว ยังตองพัฒนาให้สามารถอยุ่ในสังคมโลกไร้พรมแดนที่มีการแข่งขันและเป็นหุ้นส่วนการดำเนินการทุกด้านอยุ่อย่างมีศักดิ์ศรีให้ได อีกตวย

ซึ่งการที่จะปฏิรูปให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกด้านให้ดีขึ้น อย่างทันตาเห็นตามที่ทุกฝ่ายคาดหวังนั้น จึงไม่ใช่เรื่องง่าย โดยเฉพาะงานด้านการพัฒนาบุคลากรของชาติให้มีคุณภาพ เป็น "คนดี คนเก่ง มีความสุข" ตวยเป็นงานหนัก งานใหญ่ งานที่เห็นผลชาและตอง อาศัยสารพัดปัจจัยเข้ามาเกี่ยวของ แต่ตวยคุณภาพบุคลากรของชาติถือเป็นหัวใจหลักของการพัฒนาตวยอื่น ๆ ให้เกิดผลสำเร็จตามไปตวย ดังนั้นแม่การศึกษาแม่เป็นงานยากแต่ตวยความจำเป็นตองกลาวจึงเป็นด้านแรกที่ต้องเร่งดำเนินการให้เห็นผลอยุ่เป็นรูปธรรมให้ได

ซึ่งปัจจุบันคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของคนในชาติเป็นอยุ่ไรคงไม่ต้องนำมาถายถายกันอีก เพราะทั้งในและตวยประเทศตวยรู้กันหมดแลว ซึ่งมูลเหตุที่มาของปัญหานั้นเชื่อว่าตวยนี้แม่ห้าทั้ง 5 สายคงรับทราบจนเกินพอแลวเป็นแน

จึงเหลืออยุ่ว่าจะหาทางแก้ไขและพัฒนาไปทางไหนเท่านั้นถึงจะทำให้การศึกษาเป็นเครื่องมื่อพัฒนาคนในชาติให้เป็น "คนดี คนเก่ง มีความสุข" ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เรื่องการศึกษาเพื่อปฏิรูปประเทศ ที่ว่านี้ผู้เขียนได้มีโอกาศพุดคุยกับ คุณตวย อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษาและกีฬา สนช. ถึงความคืบหน้าการดำเนินการภารกิจสำคัญยงนี้ว่าไปถึงไหนแลว ทั้งนี้เพื่อจะได้นำมาถายถายผลให้ทุกฝ่ายได้รับทราบ ซึ่งเรื่องนี้ คุณตวย ก็บอกว่าเป็นสิ่งที่คณะกรรมการการศึกษาและกีฬา สนช. ตองการให้ประชาชนและผู้เกี่ยวของทุกฝ่ายได้รับทราบความคืบหน้าของการดำเนินงานเช่นกัน คุณตวย บอกกวก่อนอื่นคงตองให้ทุกฝ่ายได้เห็นว่ากรปฏิรูปประเทศครั้งนี้ คือ ความหวังของคนไทยทุกคนที่คาดหวังว่าประเทศไทยจะเปลี่ยนผ่านไปสู่อสังคมนิยมสังคมนิยม ชัมแข็ง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และยกระดับความสามารถของพลเมืองได้สามารถแข่งขันในประชาคมอาเซียนได้ ซึ่งการปฏิรูปการศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปประเทศครั้งนี้ ซึ่งทุกฝ่ายก็คงเห็นพองกันวว่า "หากปฏิรูปการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ ก็ไม่ต้องพุดถึงการปฏิรูปในด้านอื่น ๆ"

ความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาจึงถูกเอ่ยย้าตลอดเวลาจาก

นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งในการประชุมร่วมของแม่น้ำ 5 สายหรือในการประชุมเฉพาะแม่น้ำบางสายก็ตาม คณะกรรมการการศึกษาและกีฬา สนช. ถือเป็นแม่น้ำสายแรกสุดนับตั้งแต่รัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ที่ได้จับมือกับแม่น้ำอีก 4 สาย เดินทางไปยังภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อรับฟังปัญหาและขอเสนอแนะในการปฏิรูปการศึกษา จากเวทีภาคเหนือ เชียงใหม่ สุภาควิสาณ ขอนแก่น ภาคใต้ที่สงขลา และสุดท้ายที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งแต่ละเวทีได้รับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมมากมาย หลากหลายและมีพลังยิ่งในประเด็นต่าง ๆ ทั้งปัญหาและขอเสนอแนะ ที่ได้รับจากเวทีทั้ง 4 ภูมิภาค ถูกนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นข้อมูลที่จะนำมาสู่การปฏิรูปการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาของประเทศครั้งนี้ โดยแบ่งออก เป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นกรอบแนวคิดที่จะต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่ ซึ่งในส่วนนี้ได้ดำเนินการเสร็จแล้ว อาทิ สิทธิเสรีภาพทางการศึกษาและวิชาการ สิทธิความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางการศึกษา เป็นต้น

ส่วนที่ 2 เป็นข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษาทั้งในระยะ 1 ปีและระยะยาว โดยการแก้ไขกฎหมาย ประกอบด้วย ข้อเสนอในการปฏิรูปการเรียนรู้โดยปฏิรูปจากกลางขึ้นบน จากเด็กหรือผู้เรียนสู่ห้องเรียน จากห้องเรียนสู่สถานศึกษาและกระทรวงศึกษาธิการ ถือว่าเป็นการเปลี่ยนทิศทางการปฏิรูปใหม่จากเดิมที่เคยปฏิรูปจากส่วนกลางไปถึงโรงเรียนและผู้เรียน ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ และไม่ถึงตัวผู้เรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ต้องมีการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เกิดผลอย่างมีพลังและเกิดทันที ได้แก่ การแก้ไข พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ร.บ.สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครู และ พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงกลไกที่มีปัญหาอยู่ให้พัฒนา ทันสมัยมากขึ้น และสามารถแก้ปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์

ส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษา ที่สามารถนำไปดำเนินการโดยไม่ต้องรอแก้ไขกฎหมาย ด้วยการใช้นโยบายของรัฐบาล ซึ่งจะสามารรถดำเนินการได้เลยภายใน 6 เดือนถึง 1 ปี ซึ่งส่วนนี้ก็จะทำให้เห็นผลได้ทันที เช่น นโยบายการแก้ปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก นโยบายการแก้ปัญหาอาหารเสริม นม และอาหารกลางวัน นโยบายการเรียนอาชีวศึกษาแบบผสม นโยบายการแก้ปัญหาการอ่านไม่ไต่ เขียนไม่ไต่ ให้อ่านได้ อ่านคล่อง เขียนได้ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อตกลงของประชาคมอาเซียนในด้านภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ หรืออาเซียนศึกษา เป็นต้น

ซึ่งกระบวนการทำงานร่วมกันของแม่น้ำ 5 สาย นั้นได้ดำเนินการอย่างสอดคล้องประสานกัน เช่น เมื่อ สปช.และ สนช.เห็นว่าควรต้องแก้ไข พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ และ พ.ร.บ.สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีพลังและเกิดผล เป็นรูปธรรม จากกลางขึ้นบน รัฐบาลโดยคณะรัฐมนตรีก็ต้องนำเสนอกฎหมายดังกล่าวเข้าสู่สภานิติบัญญัติแห่งชาติและประกาศใช้บังคับตามนโยบายของรัฐบาล และ คสช. ต่อไป ดังนั้นแม่น้ำ 5 สายหลักที่วันนี้จึงเป็นสายธารที่จะเปลี่ยนผ่านประเทศด้วยการศึกษาและปฏิรูปการศึกษาให้บุคลากรของชาติเกิดคุณภาพซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาของประเทศให้เดินทางไปสู่สังคมสันติสุข เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในเวทีประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกต่อไปได้อย่างมั่นคงถาวรตลอดไป

จากการบอกเล่าของคุณดวง อันทะไชย ประธานคณะกรรมการการศึกษาและกีฬา สนช. กับการปฏิรูปการศึกษาเพื่อ พัฒนาศักยภาพของชาติแล้ว ก็คงพอทราบได้ว่าจะไปในทิศทางใด จากประเด็นหลัก ๆ เมื่อถูกกำหนดเป็นกฎหมายและนำมาบรรจุเป็นนโยบายของรัฐบาลแล้ว การนำลงสู่ภาคปฏิบัติก็คงจะมีความชัดเจนตามมา เรื่องนี้ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญยิ่งต่อคนไทยและประเทศไทย เพราะหากปล่อยให้คุณภาพการศึกษา คุณภาพชีวิตคนไทย เป็นอยู่อย่างเช่นปัจจุบัน คงไม่ต้องบอกว่าจะมีปัญหาอะไรบางตามมา ช่วยกันอย่างจริงจังเสียทีเถอะครับกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยในชาติ

แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงวันนี้จะไปเกิดผลในอีก 10-15 ปี ก็ถือว่ายังไม่สายจนเกินไป เพราะสารพัดปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบันก็หนักพออยู่แล้ว หากยังปล่อยกันไปเรื่อย ๆ ความสุขของคนในชาติ ความเจริญก้าวหน้าของประเทศ คงไม่ต้องพูดถึงกันเพราะหากพูดก็จะกลายเป็นการดูถูกตัวเองไปเปล่า ๆ นั้นเองครับ.

ที่มา--[เดลินิวส์](#) ฉบับวันที่ 3 มี.ค. 2558 (กรอบบ่าย)